

Hoge Israëlische onderscheiding voor verzetshelden Jan en Bets Heurkens

Jan en Bets Heurkens.

WS

Jan en Bets Heurkens uit Geldrop krijgen postuum de Yad Vashem toegekend door Israël. Deze hoge Joodse onderscheiding verdienen ze voor hun helpende hand aan Joodse kinderen in de Tweede Wereldoorlog. Jan is vanwege zijn verzetswerk in 1944 geëxecuteerd in Kamp Vught.

Geschreven door
Frits van Otterdijk

Het was op 22 mei 1944 dat de liefde een fatale rol speelde in het huwelijk van Jan en Bets Heurkens. Jan was ondergedoken na een overval op het bevolkingsregister van Mierlo (11 februari 1944) en het distributiekantoor van Geldrop (17 april 1944). De Duitsers rekenden hem tot een van de verzetsleiders. Er werd jacht op hem gemaakt. "Ome Jan dacht dat de aandacht wel was geluwd. Hij wilde graag Tante Bets op haar verjaardag verrassen. Hij werd bij de voordeur opgepakt", zegt Jan Bruijsten. De neef

van het echtpaar heeft de familiegeschiedenis opgetekend in een boekwerk.

Fusilladeplaats Vught

Bruijstens speurwerk en zijn gesprekken met overlevenden brachten aan het licht dat de Duitse SD een week lang heeft zitten posten in Hof van Holland, het hotel tegenover het huis van Jan en Bets. De Duitsers waren ervan overtuigd dat ze met Jan een grote vis binnen het verzet te pakken hadden. Hij werd overgebracht naar Haerendaal, het grootseminarie van het bisdom Den Bosch en in juni naar het concentratiekamp Vught. Op 9 augustus van dat jaar werd hij als verzetsstrijder geëxecuteerd op de Fusilladeplaats Lunetten in Vught. Zijn naam staat genoemd op het Nationaal Monument op de Fusilladeplaats.

Familie Ornstein

Het is niet zozeer voor het verzetswerk dat Jan Heurkens en zijn vrouw Bets van Grootel nu met een Yad Vashem-onderscheiding worden geëerd. Die dankbaarheid komt voort uit het feit dat bij het kinderloze echtpaar in de oorlog plots een Luuk van der Steen woonde. Een joods kind dat eigenlijk de naam Lodewijk Ornstein droeg, zoon van een Amsterdamse professor. Luuk broertje leefde onder de schuilnaam Thijs van de Broek bij de ouders van Jan in Nederasselt. Ze hebben de Holocaust overleefd dankzij de dappere inzet van de families.

Contact nooit verwaterd

Leonard Ornstein, zoon van Luuk, heeft net als andere nakomelingen het contact nooit meer laten verwateren. "Leonard heeft Ome Jan en Tante Bets voorgedragen", zegt Jan Bruijsten. Hij hoorde het nieuws over de onderscheiding deze week, lichtte de andere neven en nichten in en wacht nu wat komen gaat. "De Yad Vashem zal op de Israëlische ambassade in Den Haag worden uitgereikt. Daar kunnen nog wel enkele maanden overheen gaan", verwacht Bruijsten.

Straatnaam

Jan Heurkens, geboren te Nederasselt 16 juli 1907 en gestorven 9 augustus 1944, groeide op in Nederasselt. Hij was de oudste van de dertien kinderen. Hij belandde na zijn opleiding als ambtenaar op het gemeentehuis van Geldrop. Zijn naam leeft voort zowel in zijn geboorteplaats als in Geldrop waar respectievelijk een pad en een straat naar de verzetsheld zijn genoemd.

Bets van Grootel, geboren te Stratum op 22 mei 1907, wist te ontkomen aan de gruwelen van de oorlog. Ze verhuisde naar Velsen waar ze directrice werd van kindertehuis Het Vinkennest. Haar Brabantse wortels was ze niet vergeten. Ze keerde terug naar Bergeijk waar ze op 21 feb 1983 is overleden.